

महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ, पुणे

विषय - भूगोल
इयत्ता - ११ वी

प्रथम सत्र

प्रश्न प्रकारानुसार गुण विभागणी			
अ.क्र.	उद्दिष्टे	गुण	विकल्पासह गुण
१.	वस्तुनिष्ठ	१३	१३
२.	लघुत्तरी	२१	३३
३.	दिर्घोत्तरी	१६	२४
	एकूण	५०	७०

उद्दिष्टानुसार गुण विभागणी			
अ.क्र.	उद्दिष्टे	गुण	विकल्पासह गुण
१.	स्मरण	१३	१८
२.	आकलन	१०	१४
३.	उपयोजन	११	१५
४.	संश्लेषण	०८	१२
५.	मूल्यमापन		
६.	सर्जनशीलता		
७.	मूल्यशिक्षण	०८	१२
८.	जीवन कौशल्य		
	एकूण गुण	५०	७०

प्रथम सत्र

प्रश्न क्र.	प्रकरण	गुण	विकल्पासह गुण
१.	भू-हालचाली	१२	१६
२.	विदारण व विस्तृत झीज	१२	१६
३.	अपक्षरणाची कारके	१३	१९
४.	हवामान प्रदेश	१३	१९
	एकूण गुण	५०	७०

द्वितीय सत्र

उद्दिष्टानुसार गुण विभागणी			
अ.क्र.	उद्दिष्टे	गुण	विकल्पासह गुण
१.	स्मरण	२०	२०
२.	आकलन	०८	१०
३.	उपयोजन	१८	२६
४.	संश्लेषण	१४	२०
५.	मूल्यमापन	२०	३६
६.	सर्जनशीलता		
७.	मूल्यशिक्षण		
८.	जीवन कौशल्य		
	एकूण गुण	८०	११२

प्रश्न प्रकारानुसार गुण विभागणी			
अ.क्र.	उद्दिष्टे	गुण	विकल्पासह गुण
१.	वस्तुनिष्ठ	२०	२०
२.	लघुत्तरी	४०	५६
३.	दिर्घोत्तरी	२०	३६
	एकूण	८०	११२

द्वितीय सत्र

घटकनिहाय गुणविभागणी			
अ.क्र.	प्रकरण	गुण	विकल्पासह गुण
१.	भू-हालचाली	९	१३
२.	विदारण व विस्तृत झीज	८	१३
३.	अपक्षरणाची कारके	१२	१६
४.	हवामान प्रदेश	१०	१३
५.	जागतिक हवामान बदल	८	१३
६.	महासागर साधनसंपत्ती	८	११
७.	हिंदी महासागर	८	११
८.	जीवसंहती	९	१२
९.	आपत्ती व्यवस्थापन	८	१०
	एकूण गुण	८०	११२

प्रात्यक्षिक			
अ.क्र.	घटकनिहाय प्रश्न	गुण	विकल्पासह गुण
१.	अंतर्वेशन	०२	०२
२.	छेदरेषा	०२	०२
३.	स्थलनिर्देशक नकाशा	०४	०८
४.	हवास्थितीदर्शक नकाशा	०४	०८
५.	जी.पी.एस.	०२	०२
६.	क्षेत्रभेट (प्रयोग १२ ते १५ मधील अहवाल अभिप्रेत आहे.)	०२	०२
७.	प्रयोग वही	०२	०२
८.	मौखिक परीक्षा	०२	०२
	एकूण गुण	२०	२८

इयत्ता अकरावी
विषय : भूगोल
नमुना प्रश्नपत्रिका आराखडा - प्रथम सत्र

वेळ : २.३० तास

गुण : ५०

सूचना :

- १) सर्व प्रश्न सोडवणे आवश्यक आहे.
- २) प्रश्नांची उत्तरे लिहिताना आवश्यक तेथे योग्य आकृत्या/आलेख काढावे.
- ३) रंगीत पेन्सिलचा वापर करण्यास परवानगी आहे.
- ४) नकाशा स्टेंसिलचा वापर योग्य तेथे करावा.
- ५) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
- ६) आलेख पुरवणी व नकाशा पुरवणी मूळ उत्तर पत्रिकेस जोडावी.

प्रश्न १ : खालील वस्तुनिष्ठ १० प्रश्न प्रकारापैकी कोणतेही ४ प्रश्नप्रकार अ, ब, क, ड मध्ये विचारण्यात यावेत (१३)

- १) अचूक पर्याय निवडा.
- २) अचूक सहसंबंध ओळखा व साखळी बनवा.
- ३) वाक्यातील सहसंबंध योग्य पर्यायाने प्रस्थापित करा.
- ४) अयोग्य घटक ओळखा.
- ५) विधानांचा क्रम लावा.
- ६) वेगळा घटक ओळखा.
- ७) चूक की बरोबर सांगा.
- ८) अचूक गट ओळखा.
- ९) वर्गीकरण करा.
- १०) पुढील विधाने दिलेल्या सूचनेनुसार पूर्ण करून लिहा.

अ + ब + क + ड

(४ + ३ + ३ + ३ = १३)

प्रश्न २ : भौगोलिक कारणे लिहा. (५ पैकी ३)

(९)

प्रश्न ३ : फरक स्पष्ट करा. (५ पैकी ३)

(९)

प्रश्न ४ : नकाशात पुढील माहिती योग्य सूची व नाव देऊन भरा. (७ पैकी ५)

(५)

प्रश्न ५ : टीपा लिहा. (३ पैकी २)

(८)

प्रश्न ६ : अ) उताराचे वाचन करून प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

(४)

आ) आकृती काढून नावे द्या. (२ पैकी १)

(२)

इयत्ता अकरावी
विषय : भूगोल
नमुना प्रश्नपत्रिका आराखडा - द्वितीय सत्र

वेळ : ३ तास

गुण : ८०

सूचना :

- १) सर्व प्रश्न सोडवणे आवश्यक आहे.
- २) प्रश्नांची उत्तरे लिहिताना आवश्यक तेथे योग्य आकृत्या/आलेख काढावे.
- ३) रंगीत पेन्सिलचा वापर करण्यास परवानगी आहे.
- ४) नकाशा स्टेंसिलचा वापर योग्य तेथे करावा.
- ५) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
- ६) आलेख पुरवणी व नकाशा पुरवणी मूळ उत्तर पत्रिकेस जोडावी.

प्रश्न १ : खालील वस्तुनिष्ठ १० प्रश्न प्रकारापैकी कोणतेही ४ प्रश्नप्रकार अ, ब, क, ड मध्ये विचारण्यात यावेत (२०)

- १) अचूक पर्याय निवडा.
- २) अचूक सहसंबंध ओळखा व साखळी बनवा.
- ३) वाक्यातील सहसंबंध योग्य पर्यायाने प्रस्थापित करा.
- ४) अयोग्य घटक ओळखा.
- ५) विधानांचा क्रम लावा.
- ६) वेगळा घटक ओळखा.
- ७) चूक की बरोबर सांगा.
- ८) अचूक गट ओळखा.
- ९) वर्गीकरण करा.
- १०) पुढील विधाने दिलेल्या सूचनेनुसार पूर्ण करून लिहा.

अ + ब + क + ड

(५ + ५ + ५ + ५ = २०)

- प्रश्न २ : भौगोलिक कारणे लिहा. (६ पैकी ४) (१२)
- प्रश्न ३ : फरक स्पष्ट करा. (५ पैकी ३) (९)
- प्रश्न ४ : अ) जग नकाशात पुढील बाबी योग्य सूची व नावे देऊन दर्शवा. (८ पैकी ६) (६)
- ब) आलेख / नकाशावाचनावर आधारित खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (५)
- प्रश्न ५ : टीपा लिहा. (५ पैकी ३) (१२)
- प्रश्न ६ : अ) उतान्याचे वाचन करून खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (४)
- आ) आकृती काढून नावे द्या. (३ पैकी २) (४)
- प्रश्न ७ : सविस्तर उत्तरे लिहा. (२ पैकी १) (८)